

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD

AUDIT | TAX | CONSULTING

PORESKI PODSTICAJI

ZAKONSKA REGULATIVA

PORESKI PODSTICAJI – PRAVNI OKVIR

- Zakon o porezu na dobit pravnih lica ("Sl. glasnik RS", br. 25/2001, 80/2002, 80/2002 - dr. zakon, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 91/2015 - autentično tumačenje, 112/2015, 113/2017, 95/2018 i 86/2019)
- Zakon o porezu na dohodak građana ("Sl. glasnik RS", br. 24/2001, 80/2002, 80/2002 - dr. zakon, 135/2004, 62/2006, 65/2006 - ispr., 31/2009, 44/2009, 18/2010, 50/2011, 91/2011 - odluka US, 7/2012 - usklađeni din. izn., 93/2012, 114/2012 - odluka US, 8/2013 - usklađeni din. izn., 47/2013, 48/2013 - ispr., 108/2013, 6/2014 - usklađeni din. izn., 57/2014, 68/2014 - dr. zakon, 5/2015 - usklađeni din. izn., 112/2015, 5/2016 - usklađeni din. izn., 7/2017 - usklađeni din. izn., 113/2017, 7/2018 - usklađeni din. izn., 95/2018, 4/2019 - usklađeni din. izn., 86/2019 i 5/2020 - usklađeni din. izn.)
- Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje ("Sl. glasnik RS", br. 84/2004, 61/2005, 62/2006, 5/2009, 52/2011, 101/2011, 7/2012 - usklađeni din. izn., 8/2013 - usklađeni din. izn., 47/2013, 108/2013, 6/2014 - usklađeni din. izn., 57/2014, 68/2014 - dr. zakon, 5/2015 - usklađeni din. izn., 112/2015, 5/2016 - usklađeni din. izn., 7/2017 - usklađeni din. izn., 113/2017, 7/2018 - usklađeni din. izn., 95/2018, 4/2019 - usklađeni din. izn., 86/2019 i 5/2020 - usklađeni din. izn.)

PORESKI PODSTICAJI – PRAVNI OKVIR

- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na umanjenje osnovice poreza na zarade za novonastanjenog obveznika ("Sl. glasnik RS", br. 137/2020);
- Pravilnik o uslovima i načinu izuzimanja kvalifikovanih prihoda iz osnovice poreza na dobit pravnih lica ("Sl. glasnik RS", br. 50/2019);
- Pravilnik o uslovima i načinu ostvarivanja prava na priznavanje troškova koji su neposredno povezani sa istraživanjem i razvojem u poreskom bilansu u dvostruko uvećanom iznosu ("Sl. glasnik RS", br. 50/2019);
- Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarivanja prava na poreski kredit za ulaganje u kapital novoosnovanog privrednog društva koje obavlja inovacionu delatnost ("Sl. glasnik RS", br. 50/2019)

Pojam poreskog podsticaja

Poreski podsticaj predstavlja ustupak koji nosilac poreske politike čini u pogledu poreskog obveznika, poreske osnovice, poreskih stopa ili iznosa poreza – sve to u poređenju s opštim režimom ova četiri elementa koji bi zakonom bio uređen u odsustvu podsticaja.

Motivi radi kojih se čine ovakvi ustupci:

- 1) *stimulacija ekonomskog rasta i ublažavanje regionalnih i sektorskih dispariteta;*
- 2) *socijalnopolitički razlozi; i*
- 3) *drugo (npr. zaštita životne sredine, kulturna politika, demografske prilike itd.).*

Poreska oslobođenja za nedobitne organizacije (član 44. ZPDPL)

Plaćanja poreza na dobit oslobađa se nedobitna organizacija za poreski period u kojem ostvareni višak prihoda nad rashodima nije veći od 400.000 dinara, pod uslovom da:

- 1) ne raspodeljuje ostvareni višak svojim osnivačima, članovima, direktorima, zaposlenima ili sa njima povezanim licima;
- 2) godišnji iznos ličnih primanja koja isplaćuje zaposlenima, direktorima i sa njima povezanim licima nije veći od dvostrukog iznosa prosečne godišnje zarade po zaposlenom u Republici u godini za koju se utvrđuje pravo na poresko oslobođenje, prema podacima republičkog organa nadležnog za poslove statistike;
- 3) ne raspodeljuje imovinu u korist svojih osnivača, članova, direktora, zaposlenih ili sa njima povezanih lica;
- 4) da nema monopolski ili dominantan položaj na tržištu u smislu zakona kojim se uređuje zaštita konkurenциje.

Povezanim licima iz stava 1. tač. 1) do 3) ovog člana smatraju se lica iz člana 59. ovog zakona.

Nedobitna organizacija dužna je da vodi evidenciju o prihodima i rashodima, da podnese poreski bilans i poresku prijavu.

Poreski podsticaj po osnovu ulaganja u osnovna sredstva (član 50a do 50i ZPDPL)

Odredbama čl. 50a do 50i Zakona o porezu na dobit pravnih lica propisani su uslovi za ostvarivanje prava na poresko oslobođenje srazmerno ulaganju u osnovna sredstva. Da bi obveznik poreza na dobit ostvario pravo na oslobođenje od plaćanja poreza na dobit pravnih lica u periodu od deset godina (srazmerno ulaganju), potrebno je da kumulativno ispuni sledeće uslove:

- 1) *da je sâm obveznik ili drugo lice uložilo u osnovna sredstva obveznika u iznosu koji prelazi jednu milijardu dinara;*
- 2) *da obveznik uložena osnovna sredstva koristi za obavljanje pretežne (registrovane) delatnosti i/ili delatnosti upisanih u osnivačkom aktu obveznika, odnosno navedenih u drugom aktu obveznika;*
- 3) *da u periodu ulaganja dodatno zaposli na neodređeno vreme najmanje 100 lica.*

Ulaganje u osnovna sredstva za koje se ostvaruje pravo na poreski podsticaj

Za ostvarivanje prava na poresko oslobođenje:

- bitno je da je obveznik ili neko drugo lice uložilo u konkretna osnovna sredstva (npr. nepokretnosti, opremu) koja su u vlasništvu obveznika i koje obveznik evidentira kao osnovno sredstvo u svojim poslovnim knjigama.
- nije od uticaja koje lice je izvršilo ulaganje u osnovna sredstva obveznika.

Na primer: kada član društva unese nepokretnost ili opremu u kapital obveznika, kao nenovčani ulog, i to se smatra ulaganjem u osnovna sredstva obveznika, u smislu člana 50a stav 1. Zakona.

Ulaganje u osnovna sredstva za koje se ostvaruje pravo na poreski podsticaj

Za potrebe ostvarivanja prava na poresko oslobođenje:

- obveznik je dužan da osnovna sredstva koristi ili za obavljanje pretežne (registrovane) delatnosti ili za obavljanje delatnosti upisanih u osnivačkom aktu obveznika, odnosno navedenih u drugom aktu obveznika.
- ako obveznik ulaže u osnovna sredstva koja koristi za obavljanje pretežne delatnosti, ali istovremeno ulaže i u osnovna sredstva za obavljanje nekih drugih delatnosti, ulaganja po svim tim osnovima se uračunavaju (sabiraju) za potrebe ostvarivanja uslova da ukupna vrednost ulaganja bude veća od jedne milijarde dinara.
- priznaju se i naknadna ulaganja (u periodu ulaganja), i to kako u osnovna sredstva stečena u periodu ulaganja, tako i u osnovna sredstva koje je obveznik imao u vlasništvu pre perioda ulaganja.

Ulaganje u osnovna sredstva za koja se ne ostvaruje pravo na poreski podsticaj

- Pravo na poreski podsticaj kod ulaganja iz člana 50a ovog zakona, **se ne ostvaruje** za nabavku opreme već korišćene u Republici Srbiji. Dakle, po osnovu kupovine tzv. polovne opreme, obveznik ne može da ostvari predmetni poreski podsticaj.
- Sa druge strane, po osnovu kupovine polovne opreme koja je korišćena u inostranstvu, pa je obveznik uvezao u Srbiju, može se ostvariti poreski podsticaj.
- Po osnovu ulaganja, tj. kupovine nepokretnosti, obveznik može da ostvari poreski podsticaj, bez obzira da li po osnovu ulaganja stiče nove objekte ili objekte koji su već korišćeni.

Aktiviranje osnovnih sredstava kao uslov za korišćenje poreskog podsticaja

- Da bi obveznik ostvario pravo na poreski podsticaj, potrebno je:
 1. *da je izvršeno plaćanje za nabavku osnovnih sredstava;*
 2. *da su osnovna sredstva stavljena u upotrebu.*
- **Period ulaganja** može da traje više godina ili čak više desetina godina. Sa druge strane, pravo na poreski podsticaj obveznik može da koristi tek u poreskom periodu u kome su svi uslovi ispunjeni.
- Obveznik sâm odlučuje o tome kada započinje period ulaganja.
- Obveznik nije dužan da obavesti Poresku upravu o periodu kada je otpočeo ulaganje

Zapošljavanje novih radnika

- Pored osnovnog uslova da je obveznik izvršio ulaganja u osnovna sredstva, za ostvarivanje prava na poreski podsticaj, obveznik je dužan da ostvari i drugi (dodatni) uslov, a to je da u periodu ulaganja dodatno zaposli na neodređeno vreme najmanje 100 lica.
- Novozaposlenim licem, u smislu ostvarivanja prava na poreski podsticaj smatraju se lica:
 - 1) *koje je obveznik zaposlio u periodu ulaganja;*
 - 2) *koje je obveznik zaposlio na neodređeno vreme (sa kojim je zaključen ugovor o radu na neodređeno vreme);*
 - 3) *koje je neposredno radno angažovano kod obveznika;*
 - 4) *koje nije bilo zaposleno (posredno ili neposredno) kod lica, koje se u smislu člana 59. Zakona, smatra povezanim sa obveznikom.*
- Obveznik ovaj uslov ispunjava u onom poreskom periodu u kome ima najmanje 100 dodatno zaposlenih na neodređeno vreme u odnosu na broj zaposlenih na neodređeno vreme koji je imao na poslednji dan perioda koji prethodi periodu u kojem je započeo ulaganja.

Početak i period korišćenja poreskog podsticaja

- U skladu sa odredbom člana 50a stav 1. Zakona, obveznik koji ostvari sve propisane uslove, oslobađa se poreza na dobit u narednih deset godina, srazmerno izvršenom ulaganju.
- Poresko oslobođenje primenjuje od prve godine u kojoj je ostvarena oporeziva dobit.
- Postupak utvrđivanja poreskog oslobođenja: *obveznik koji ispunjava sve propisane uslove, utvrđuje srazmeru izvršenih ulaganja u odnosu na ukupna osnovna sredstva koja poseduje (ova srazmera se utvrđuje na Obrascu SU). Za procenat koji obveznik utvrdi primenom navedene srazmere, umanjuje se iznos utvrđenog poreza u poreskoj prijavi.*

Način korišćenja poreskog podsticaja (utvrđivanje srazmernog iznosa ulaganja na Obrascu SU)

- Iznos srazmernog ulaganja, tj. procenat za koji se umanjuje porez na dobit, utvrđuje se na Obrascu SU.
- Ovaj obrazac se podnosi uz poresku prijavu i poreski bilans, elektronskim putem, i to počev od prvog poreskog perioda u kome se koristi poreski podsticaj.
- Obveznik nema obavezu da ovaj obrazac dostavlja Poreskoj upravi u toku perioda ulaganja, a pre početka korišćenja poreskog podsticaja.
- Takođe, obveznik ima pravo i na poreski podsticaj po osnovu ulaganja u osnovna sredstva koja izvrši u periodu korišćenja poreskog podsticaja. Dakle, srazmerni iznos ulaganja može da se menja tokom perioda korišćenja poreskog podsticaja, u zavisnosti od toga da li će obveznik u tom periodu ulagati u osnovna sredstva.

Gubitak prava na poreski podsticaj

Pravo na poreski podsticaj obveznik može da izgubi po više osnova:

- 1) *po osnovu smanjenja broja zaposlenih u periodu korišćenja podsticaja;*
- 2) *po osnovu prestanka sa poslovanjem u periodu korišćenja podsticaja;*
- 3) *ako u periodu korišćenja podsticaja prestane da koristi ili otuđi sredstva iz člana 50a stav 1. Zakona, a u nova osnovna sredstva ne uloži u istom poreskom periodu iznos jednak tržišnoj ceni otuđenih sredstava, a najmanje u vrednosti koja obezbeđuje da ukupan iznos ulaganja ne padne ispod iznosa utvrđenih u članu 50a Zakona.*

Poreski podsticaj – novoosnovano privredno društvo (član 50j ZPDPL)

- Obvezniku koji se ne može smatrati novoosnovanim privrednim društvom koje obavlja inovacionu delatnost, a koji izvrši ulaganje u kapital novoosnovanog privrednog društava koje obavlja inovacionu delatnost, priznaje se pravo na **poreski kredit** u visini od 30% izvršenog ulaganja.
- Pravo na poreski kredit ima obveznik koji pre ulaganja, samostalno ili zajedno sa svim povezanim licima iz člana 59. ovog zakona nije posedovao više od 25% akcija ili udela, odnosno glasova u organima upravljanja novoosnovanog privrednog društva koje obavlja inovacionu delatnost u čiji kapital ulaže.
- Pravo na poreski kredit može se ostvariti samo po osnovu u potpunosti uplaćenih novčanih uloga kojima se povećava kapital novoosnovanog privrednog društva koje obavlja inovacionu delatnost.
- Pravo na poreski kredit obveznik ostvaruje pod uslovom da nije smanjivao svoje ulaganje neprekidno u periodu od tri godine od dana ulaganja.
- Obveznik može da koristi poreski kredit u prvom narednom poreskom periodu koji sledi periodu u kome je ispunjen uslov iz stava 4. ovog člana.

Poreski podsticaj – novoosnovano privredno društvo

Novoosnovanim privrednim društvom koje obavlja inovacionu delatnost, u smislu ovog člana, smatra se privredno društvo od čijeg osnivanja nije prošlo više od tri godine, a koje pretežno obavlja inovacionu delatnost u smislu zakona kojim se uređuje inovaciona delatnost (aktivnosti koje se preduzimaju radi stvaranja novih proizvoda, tehnologija, procesa i usluga ili značajne izmene postojećih, a u skladu sa potrebama tržišta) i koje ispunjava sledeće uslove:

- 1) *godišnji prihod prema poslednjim finansijskim izveštajima raspoloživim u vreme ulaganja iz stava ne prelazi 500.000.000 dinara;*
- 2) *od osnivanja nije raspodeljivalo dividende, odnosno udele u dobiti i neće ih raspodeljivati u periodu od tri godine od dana izvršenog ulaganja;*
- 3) *centar poslovnih aktivnosti se nalazi na teritoriji Republike;*
- 4) *nije nastalo statusnom promenom u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društva;*
- 5) *u svakom poreskom periodu počevši od prvog narednog perioda od perioda u kom je osnovano i zaključno sa ostvarivanjem uslova:*
 - troškovi istraživanja i razvoja čine najmanje 15% ukupnih rashoda, ili
 - visokokvalifikovani zaposleni čine više od 80% svih zaposlenih, ili
 - je vlasnik, odnosno korisnik deponovanog autorskog dela ili patenta koje je neposredno povezano sa inovacionom delatnošću koju obavlja.

Troškovi istraživanja i razvoja – član 22g Zakona o porezu na dobit

Kao rashod u poreskom bilansu obveznika mogu se priznati, u dvostruko uvećanom iznosu, troškovi koji su neposredno povezani sa istraživanjem i razvojem koje obveznik obavlja u Republici.

Istraživanjem se smatra originalno ili planirano istraživanje preduzeto u cilju sticanja novog naučnog ili tehničkog znanja i razumevanja, a razvojem primena rezultata istraživanja ili primena drugog naučnog dostignuća ili dizajna proizvodnje novih značajno poboljšanih materijala, uređaja, proizvoda, procesa, sistema ili usluga pre pristupanja komercijalnoj proizvodnji ili korišćenju.

Pravilnikom o ostvarivanju prava na priznavanje troškova istraživanja i razvoja precizira šta se smatra odnosno ne smatra troškovima istraživanja i razvoja.

Kvalifikovani prihod – član 25b Zakona o porezu na dobit

Kvalifikovani prihod, koji ostvari obveznik, nosilac autorskog ili srodnog prava, po osnovu naknade za iskorišćavanje deponovanog autorskog dela ili predmeta srodnog prava, osim naknade za prenos autorskog ili srodnog prava u celini, može se, ukoliko se za to obveznik opredeli i u skladu sa uslovima i na način predviđen ovim članom, izuzeti iz poreske osnovice u iznosu od 80% tako ostvarenog prihoda.

Kvalifikovani prihod se izuzima iz poreske osnovice umanjen za iznos ukupnih istorijskih ili tekućih poreski priznatih rashoda u vezi sa aktivnostima istraživanja i razvoja koje su kao posledicu imale nastanak tog autorskog dela ili predmeta srodnog prava u skladu sa odredbama čl. 7, 7a, 8, 9, 9a, 10, 10a, 10b, 15. i 22g ovog zakona.

Oslobođenje po osnovu zarade kvalifikovanog novozaposlenog lica – Zakon o porezu na dohodak građana

U cilju stimulisanja zapošljavanja, Zakonima o izmenama i dopunama uvedena je nova olakšica koja je uređena novim članom 21ž Zakona o porezu i novim članom 45đ Zakona o doprinosima. Ovim odredbama uređuje se pravo poslodavca na oslobođenje od plaćanja obračunatog i obustavljenog poreza na zarade i doprinsosa PIO (na teret zaposlenog i na teret poslodavca) po osnovu zarade novozaposlenog lica isplaćene zaključno sa 31. decembrom 2022. godine, s tim da ovo pravo poslodavac može da ostvari samo po osnovu isplate zarade licu koje se smatra kvalifikovanim novozaposlenim licem.

Pravo na oslobođenje može da ostvari svaki poslodavac iz privatnog sektora - pravno ili fizičko lice, koji u bilo kom trenutku u periodu od 1. januara 2020. godine do 31. decembra 2022. godine zaključi ugovor o radu sa kvalifikovanim novozaposlenim licem u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi i koji je kvalifikovano novozaposleno lice prijavio na obavezno socijalno osiguranje u Centralni registar obaveznog socijalnog osiguranja. (Najavljenim izmenama zakona biće proširen pojам poslodavca za potrebe ostvarivanja prava na olakšicu za tzv. kvalifikovana novozaposlena lica).

Oslobođenje po osnovu zarade kvalifikovanog novozaposlenog lica – (član 21ž ZPDG i član 45đ ZD)

- Kvalifikovanim novozaposlenim licem smatra se lice koje u periodu od 1. januara 2019. godine do 31. decembra 2019. godine nije imalo status osiguranika zaposlenog, odnosno osiguranika samostalnih delatnosti koji je osnivač odnosno član privrednog društva koji je u radnom odnosu u privrednom društvu čiji je osnivač odnosno član, a koje je status osiguranika zaposlenog, odnosno osiguranika samostalnih delatnosti koji je osnivač odnosno član privrednog društva koji je u radnom odnosu u privrednom društvu čiji je osnivač odnosno član steklo u periodu od 1. januara 2020. godine do 30. aprila 2020. godine zasnivanjem radnog odnosa (odnosno 5. jula 2020. godine u skladu sa Uredbom o pomeranju roka za sticanje statusa kvalifikovanog novozaposlenog lica).
- Kvalifikovanim novozaposlenim licem smatra se i lice koje u periodu od 1. januara 2019. godine do 30. aprila 2020. godine nije imalo status osiguranika zaposlenog, osiguranika preduzetnika, odnosno osiguranika samostalnih delatnosti koji je osnivač odnosno član privrednog društva koji je u radnom odnosu u privrednom društvu čiji je osnivač odnosno član, a koje je status osiguranika zaposlenog, odnosno status osiguranika samostalnih delatnosti koji je osnivač odnosno član privrednog društva koji je u radnom odnosu u privrednom društvu čiji je osnivač odnosno član steklo u periodu od 1. maja 2020. godine do 31. decembra 2020. godine zasnivanjem radnog odnosa.

Poreske olakšice - novoosnovano privredno društvo koje obavlja inovacionu delatnost (član 21e ZPDG i član 45d ZD)

Poslodavac - novoosnovano privredno društvo koje obavlja inovacionu delatnost u smislu zakona kojim se uređuje porez na dobit pravnih lica, koje je upisano u registar nadležnog organa, može da ostvari pravo na oslobođenje od plaćanja obračunatog i obustavljenog poreza iz zarade osnivača koji su zaposleni u tom novoosnovanom privrednom društvu.

Pravo na poresko oslobođenje poslodavac može da ostvari za zarade osnivača isplaćene u periodu od 36 meseci od dana kada je osnovano privredno društvo.

Poresko oslobođenje može da se ostvari za svakog osnivača po osnovu njegove mesečne zarade, i to zarade čiji iznos nije viši od 150.000 dinara mesečno, a ukoliko je viši onda po osnovu dela zarade u visini najviše do 150.000 dinara.

Pravo na poresko oslobođenje iz stava 1. ovog člana poslodavac ostvaruje pod sledećim uslovima:

- 1) da je *fizičko lice - osnivač, odnosno svaki od osnivača ako ih je više, zasnovao radni odnos sa novoosnovanim privrednim društvom, zaključio ugovor o radu u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi i da je prijavljen na obavezno socijalno osiguranje u Centralni registar obaveznog socijalnog osiguranja;*
- 2) da u periodu za koji ostvaruje pravo na oslobođenje osnivač ima najmanje 5% akcija ili udela u novoosnovanom privrednom društvu.

Poresko oslobođenje može da ostvari poslodavac koji je osnovan zaključno sa 31. decembrom 2020. godine.

Poresko oslobođenje - Novonastanjeni obveznici (član 15v ZPDG)

Novonastanjenim obveznikom smatra se obveznik koji:

- 1) u periodu od 24 meseca koji prethode danu zaključenja ugovora o radu sa kvalifikovanim poslodavcem, nije pretežno boravio na teritoriji Republike;
- 2) u momentu zaključenja ugovora o radu sa kvalifikovanim poslodavcem ima manje od 40 godina života, a koji je u periodu od 12 meseci koji prethode zaključenju ugovora o radu sa kvalifikovanim poslodavcem pretežno boravio van teritorije Republike radi daljeg školovanja, odnosno stručnog usavršavanja.

Osnovicu poreza na zarade za novonastanjenog obveznika, za zaradu koju ostvaruje po osnovu radnog odnosa na neodređeno vreme sa kvalifikovanim poslodavcem, pri čemu zasniva radni odnos na radnom mestu za koje postoji potreba da lice ima posebno stručno obrazovanje i za kojim postoji potreba koja se ne može lako zadovoljiti na domaćem tržištu rada, čini osnovica iz člana 15a stav 2. ovog zakona umanjena za 70%.

Kvalifikovani poslodavac je poslodavac koji je rezident Republike i koji se, u smislu odredaba zakona kojim se uređuje porez na dobit pravnih lica, ne može smatrati povezanim licem sa poslodavcem kod koga je novonastanjeni obveznik prethodno bio zaposlen.

Najnovije izmene zakona – u najavi

Tokom novembra i decembra biće izvršene izmene i dopune sledećih zakona:

- *Zakona o porezu na dodatu vrednost;*
- *Zakona o porezu na dobit pravnih lica;*
- *Zakona o porezu na dohodak građana;*
- *Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje;*
- *Zakona o porezima na imovinu;*
- *Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji.*

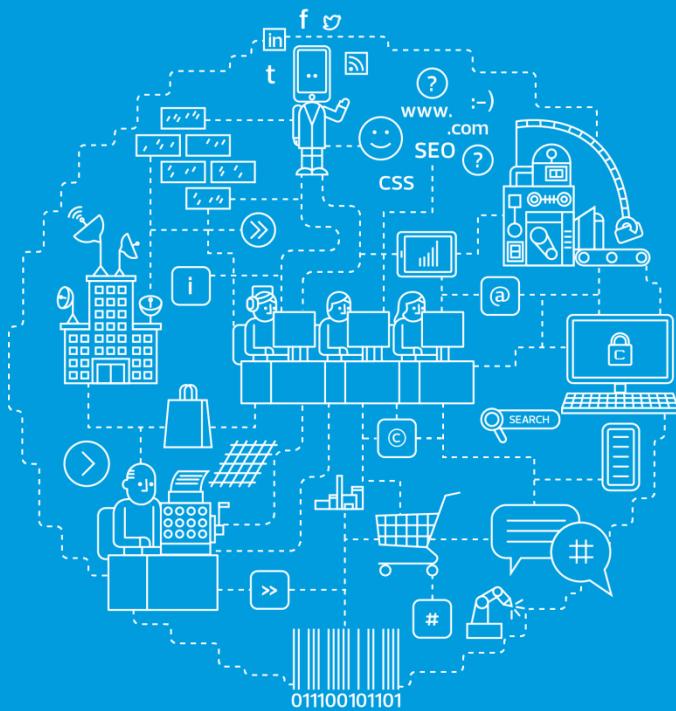
Na sajtu Ministarstva finansija objavljeni su Nacrti navedenih zakona dok se njihovo usvajanje očekuje tokom decembra ove godine, sa primenom od 1. januara 2021. godine.

Najnovije izmene zakona – u najavi

Očekuje se i donošenje nekoliko podzakonskih akata.

Očekuje se da budu doneti i novi zakoni koji će biti u primeni od 1. januara 2022. godine i to:

- *Zakon o fiskalizaciji i*
- *Zakon o elektronskim fakturama*

Collaboration. Understanding. Ideas and insight.

41,000 minds, 800 offices, 120 countries, 1 network.

QUESTIONS AND ANSWERS?

.

THANK YOU FOR
YOUR TIME AND
ATTENTION